

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण व्यवस्थापन समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह तथा नेपाल संसद सेवा,
शिक्षा तथा मुद्रण समूहको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्कभार	समय
प्रथम	मुद्रण व्यवस्थापन I	१००	४०	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	१००X१ = १००	१ घण्टा १५ मिनेट
द्वितीय	मुद्रण व्यवस्थापन II	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०X१० = १००	३ घण्टा

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी वा नेपाली अथवा अंग्रेजी र नेपाली दुवै हुन सक्नेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवा, समूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्र एउटै हुनेछ भने द्वितीय पत्रको विषयवस्तु फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- प्रथम पत्रको एकाइ र प्रश्नसंख्या निम्नानुसार हुनेछ :

प्रथम पत्रका एकाइ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
प्रश्न संख्या	5	5	10	5	5	10	5	10	10	10	10	15

- द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्नहरूको स्वरूप निम्नानुसार हुन सक्नेछ :
 - ५.१ लामो उत्तर दिने १० अंकका पूरा प्रश्नहरू सोध्न सकिनेछ ।
 - ५.२ एउटै प्रश्नलाई दुई वा दुई भन्दा बढी भागमा (Two or more parts of a single question) विभाजन गरी सोध्न सकिनेछ ।
 - ५.३ एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- प्रथम पत्रमा वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत १ (एक) अङ्क प्रदान गरिनेछ, भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.२ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूहका पाठ्यक्रमहरू खारेज गरिएका छन् ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०६३।२।३० देखि

लोक सेवा आयोग
नेपाल संसद सेवा, शिक्षा तथा मुद्रण समूहको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- मुद्रण व्यवस्थापन

1. ***History of printing press in Nepal*** 5%
 - 1.1 Printing in Nepal: Past and present
 - 1.2 Book publishing in Nepal
 - 1.3 Development of printing industry in Nepal
 - 1.4 Legal aspects of printing
 - 1.5 Development of hand made paper
 - 1.6 The evolution of Devnagari script
 - 1.7 Paper industries in Nepal
2. ***Computer Technology*** 5%
 - 2.1 History of Computer
 - 2.2 Micro Computer
 - 2.3 Computer Print
 - 2.4 Types of Computer
 - 2.5 System of Number
 - 2.6 Hardware & Software
 - 2.7 Computer Network
 - 2.8 Computer Programming
 - 2.9 Computer Virus
 - 2.10 Language of Computer
 - 2.11 Email/Fax/Internet
3. ***Proof Reading*** 10%
 - 3.1 The language
 - 3.2 Wrong font
 - 3.3 Impose
 - 3.4 The spelling
 - 3.5 Design layout
 - 3.6 The page checking
 - 3.7 Proof readers marks
4. ***Type Setting*** 5%
 - 4.1 Layout
 - 4.2 Design
 - 4.3 Page making
 - 4.4 Printing materials
 - 4.5 Camera ready
5. ***Pasting Layout*** 5%
 - 5.1 Dummy
 - 5.2 Font
 - 5.3 Illustration
 - 5.4 Graphic design
 - 5.5 Layout
 - 5.6 Pasting
6. ***Camera Work*** 10%
 - 6.1 Line / half tone
 - 6.2 Screen
 - 6.3 Negative / Positive process
 - 6.4 Type of film
 - 6.5 Chemicals
 - 6.6 Types of camera
 - 6.7 Film Development

7.	<i>Stripping</i>	5%
	7.1 Page making	
	7.2 Masking	
	7.3 Opaquing	
	7.4 Register mark	
	7.5 Gripper	
	7.6 Exposure	
	7.7 Final check	
8.	<i>Plate Making</i>	10%
	8.1 Printing page	
	8.2 Types of plate	
	8.3 Plate coating	
	8.4 Negative and positive plate	
	8.5 Plate expose	
	8.6 Developing the plate	
	8.7 Gumming the plate	
	8.8 Preparation of Plate for printing	
9.	<i>Screen Printing</i>	10%
	9.1 Introduction of screen printing	
	9.2 Stretching materials and equipments	
	9.3 Exposure of the film on frame	
	9.4 Frame setting	
	9.5 Ink preparation	
	9.6 Register mark alignment	
	9.7 Paper Trimming	
	9.8 Application of screen printing	
	9.9 Printing of the materials	
	9.10 Chemicals of screen printing (Manual or Automatic)	
10.	<i>Paper</i>	10%
	10.1 Paper making	
	10.2 Paper characteristics	
	10.3 Runability and print quality	
	10.4 Paper testing and evaluation	
	10.5 Paper grades	
	10.6 Cutting charts	
	10.7 Equivalent weights	
	10.8 Pulping	
	10.9 Bleaching	
	10.10 Paper Storage & Conditioning	
11.	<i>Ink</i>	10%
	11.1 Ink making	
	11.2 Special characteristics of ink	
	11.3 Letter press ink	
	11.4 Offset lithographic ink	
	11.5 Gravure ink	
	11.6 Flexographic ink	
	11.7 Screen printing ink	
	11.8 Types of ink	
12.	<i>Binding</i>	15%
	12.1 Types of Binding	
	12.1.1 <i>Side stitch</i>	
	12.1.2 <i>Center stitch</i>	

- 12.1.3 Thread binding
- 12.1.4 Hard binding
- 12.1.5 Spiral binding
- 12.1.6 Glue binding
- 12.2 Perform Binding
 - 12.2.1 Farma cutting
 - 12.2.2 Folding
 - 12.2.3 Gathering
 - 12.2.4 Stitch / wire / thread
 - 12.2.5 Trimming
 - 12.2.6 Crease
 - 12.2.7 Paste the cover
 - 12.2.8 Trimming
 - 12.2.9 Packing
 - 12.2.10 Delivery

वस्तुगत बहुउत्तर नमूना प्रश्नहरू (Sample questions)

1. **Who established the press for the first time in Nepal?**
 - A) PM Juddha Samsher J.B.R.
 - B) P.M. Janga Bahadur Rana
 - C) P.M. Padhma Samsher J.B.R.
 - D) PM Bir Samsher J.B.R.

Correct Answer Is (B)
2. **What is the full form of CRC?**
 - A) Computer ready copy
 - B) Contact ready copy
 - C) Copyholder ready copy
 - D) Camera ready copy

Correct Answer Is (D)
3. **What is a tint?**
 - A) Copy holder
 - B) Percentage and part of dots
 - C) Pin hole
 - D) Color manager

Correct Answer Is (B)
4. **Which film is used to make a surface plate?**
 - A) Positive
 - B) Half tone
 - C) Negative
 - D) 5 Stars

Correct Answer Is (C)
5. **Double crown is a size of paper**
 - A) 18" x 23"
 - B) 20" x 30"
 - C) 23" x 36"
 - D) 30" x 40"

Correct Answer Is (B)